

**Op niveau 2^e editie leerjaar 1, vmbo-t/havo
Vaardigheidstoets Lezen blok 3-4 versie B**

Tijdsduur: ± 40 minuten

Aantal opdrachten: 17

Maximaal aantal te behalen punten: 32

- 1 p **1** Noteer vier manieren waarop de schrijver de lezer nieuwsgierig kan maken naar de tekst.

Tekst 1

Britse kinderen krijgen gratis computer

(1) De BBC geeft alle 11-jarige scholieren een gratis minicomputer. Het project is onderdeel van de Make it Digital-campagne waarmee de Britse omroep hoopt het tekort aan programmeurs op de Britse arbeidsmarkt tegen te gaan.

Micro Bit

(2) De minicomputer die ze weggeven is de Micro Bit. Deze computer is superklein en past in de palm van je hand. In totaal worden er een miljoen uitgedeeld! De BBC werkt samen met grote technologiebedrijven als Samsung en ARM. Bij de Micro Bit krijgen kinderen lesmateriaal om zo het programmeren te ontdekken.

In Groot-Brittannië beseffen ze maar al te goed hoe belangrijk het is dat kinderen leren programmeren. Het is sinds begin dit jaar zelfs een verplicht vak op school, omdat de overheid bang is dat er in de toekomst anders niet genoeg programmeurs zullen zijn. Eurocommissaris Neelie Kroes ziet dit ook graag op Nederlandse basisscholen. 'Programmeren is het nieuwe lezen en schrijven', aldus Kroes.

Het is belangrijk, omdat je in de toekomst in steeds meer beroepen moet kunnen programmeren.

Bron: Geen auteur (week 12, 20 maart 2015). *Britse kinderen krijgen gratis computer*. 7Days.

Opdrachten bij tekst 1

- 1 p **2** Noteer de laatste twee woorden van de inleiding.
- 3 p **3**
- 1 Noteer de kernzin van alinea 2.
 - 2 Zijn de overige zinnen van alinea 2 toelichting of voorbeeld?
 - 3 Leg je antwoord bij 2 uit.
- 2 p **4** Leg uit waarom de eerste zin van alinea 3 de kernzin is en niet de tweede zin.
- 2 p **5**
- 1 'De minicomputer die ze weggeven is de Micro Bit.'

- Noteer waarnaar het woord *die* in alinea 2 verwijst.
- 2 'Kroes ziet dit ook graag op Nederlandse basisscholen.'
Noteer waarnaar het woord *dit* in alinea 3 verwijst.
- 1 p 6 Op welke manier maakt de schrijver de lezer in de inleiding nieuwsgierig naar de rest van de tekst?
- A Er worden een of meer vragen gesteld.
B Er wordt een kort, grappig of bijzonder verhaaltje verteld.
C De aanleiding voor het schrijven van de tekst wordt genoemd.
D Het onderwerp wordt aangekondigd.
- 1 p 7 Bedenk en noteer een passender tussenkopje voor alinea 3.

Tekst 2

Meisje valt uit kermisattractie

(1) Je hebt 'm vast wel eens gezien op de kermis: de Beach Party of Freestyle, zo'n langwerpige bank die rondjes draait. In Wehl (Gelderland) viel zaterdagavond een 14-jarig meisje uit zo'n draaiende attractie. Ze raakte gewond aan haar schouder en is per ambulance naar het ziekenhuis gebracht.

(2) Omdat het behoorlijk druk was op het feestterrein, zagen veel mensen het ongeluk gebeuren. Algauw gingen er de wildste verhalen rond over wat er precies misging en hoe het meisje eraan toe is. 'Maar zoals het zich laat aanzien, valt het letsel mee', vertelde een politiewoordvoerder aan het nieuws.

(3) De politie en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de organisatie die bepaalt of producten en diensten wel veilig en gezond zijn, onderzoeken hoe het ongeluk heeft kunnen gebeuren. Normaal zitten de waaghalzen namelijk veilig vast met een beugel. Totdat er duidelijkheid is, mag niemand meer in de Beach Party op de Wehlse kermis. Soortgelijke attracties op andere kermissen zijn wel gewoon open.

Op z'n kop stil

(4) Kermisongelukken zijn behoorlijk zeldzaam. Maar toevallig ging het eerder deze maand in Gelderland ook al mis. Dat was een iets andere situatie: een Booster viel ineens stil, nét toen de bezoekers op hun kop in hun stoeltjes hingen. Niemand raakte gewond, maar één vrouw viel flauw. Na een halfuur kon de brandweer de pechvogels weer met beide benen op de grond zetten.

Bron: Kim Einder, *Meisje (14) valt uit kermisattractie*.

Van: <http://www.sevendays.nl/nieuws/meisje-14-valt-uit-kermisattractie>. Geraadpleegd op 31 mei 2015.

Opdrachten bij tekst 2

- 1 p **8** Wat betekent het als *het ietsel meevalt*? (alinea 2)?
- 1 p **9** Welke manier heeft de schrijver gebruikt om de tekst af te sluiten?
A Ze geeft een advies.
B Ze geeft een conclusie van de tekst.
C Ze geeft een korte samenvatting van de tekst.
D Geen van de genoemde manieren.
- 2 p **10** 1 'De politie en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de organisatie die bepaalt of producten en diensten wel veilig en gezond zijn, onderzoeken hoe het ongeluk heeft kunnen gebeuren.'
Noteer waarnaar het woord *die* in alinea 3 verwijst.
- 2 'Dat was een iets andere situatie: een Booster viel ineens stil, nét toen de bezoekers op hun kop in hun stoeltjes hingen.'
Noteer waarnaar het woord *Dat* in alinea 4 verwijst.
- 1 p **11** Noteer een passend tussenkopje voor alinea 3.
- 3 p **12** Formuleer in je eigen woorden de kernzin van alinea 4.
- 3 p **13** 1 Noteer de kernzin van alinea 2.
2 Wat is de functie van de overige zinnen in alinea 2?
3 Leg je antwoord bij 2 in maximaal 20 woorden uit.
- 2 p **14** 1 Past het tussenkopje *Op z'n kop stil* goed boven alinea 4?
2 Leg uit waarom wel of niet.
- 3 p **15** Schrijf een nieuwe inleiding bij de tekst. Maak gebruik van een van de vier manieren die je hebt geleerd om een tekst in te leiden. Gebruik 25-35 woorden.

Waarom bladsnijdermieren tuinieren

(1) Bladsnijdermieren zijn een toonbeeld van teamwork. Ze vormen complexe samenlevingen van soms 8 miljoen individuen, die elk hun leven aan één taak wijden. Zo draagt elke mier zijn steentje bij aan de kolonie.

(2) Werksters knippen met hun sterke kaken stukken blad uit en verplaatsen die. Dit doen ze op de bosbodem, maar ook helemaal in de boomkruin. Ze kunnen bladeren van vijftig keer hun eigen gewicht dragen – vergelijk het maar met een mens die een olifant boven zijn hoofd tilt. En als ze samenwerken, kunnen ze zelfs nog grotere stukken verslepen.

(3) De bladeren worden als mest gebruikt voor de schimmels die ze in grote ondergrondse tuinen kweken en waarvan de kolonie leeft. Ze eten de bladeren dus niet op. De mieren snoeien de planten boven de grond en zorgen dat er voedingsstoffen onder de grond vrijkomen.

Zo zorgen ze dus niet alleen voor hun eigen nest, maar ook voor het bos waarin ze wonen.

Bron: Know How Natuur (2014). *Waarom bladsnijdermieren tuinieren*. Know How nr. 10.

Opdrachten bij tekst 3

- 3 p **16**
- 1 Noteer de kernzin van alinea 3.
 - 2 Zijn de overige zinnen van alinea 3 toelichting of voorbeeld?
 - 3 Leg je antwoord uit.
- 2 p **17** Leg uit waarom de eerste zin van alinea 2 de kernzin is en niet een andere zin.

Correctiemodel

(maximaal 32 punten)				
opdracht		punten	OBIT	RTTI
1	- Het onderwerp aankondigen. - Een kort, grappig of bijzonder verhaaltje vertellen. - Een of meer vragen stellen. - De aanleiding voor het schrijven van de tekst noemen.	1	O	R
2	te gaan	1	O	T1
3	1 De minicomputer die ze weggeven is de Micro Bit. (1 p) 2 toelichting (1 p) 3 In deze zinnen wordt uitgelegd hoe de Micro Bit eruitziet, hoeveel er uitgedeeld worden en met wie de BBC samenwerkt. (1 p)	3	B	T1
4	In de eerste zin staat de belangrijkste mededeling van de alinea: dat in Groot-Brittannië duidelijk is dat het belangrijk is dat kinderen leren programmeren. (1 p) In de tweede zin volgt de toelichting, namelijk de maatregel die is genomen om te laten zien dat ze programmeren belangrijk vinden. (1 p) (Een andere uitleg waaruit duidelijk blijkt dat de kernzin de belangrijkste mededeling bevat en de andere zin toelichting daarbij is, kan ook goed gerekend worden.)	2	B	T1
5	1 De minicomputer (1 p) 2 een verplicht vak op school (1 p)	2	B	T1
6	D Het onderwerp wordt aangekondigd.	1	B	T1
7	Programmeren verplicht vak Kinderen leren programmeren (Als een leerling een soortgelijk tussenkopje met de woorden <i>programmeren/vak</i> of <i>kinderen</i> heeft gegeven, dan ook 1 p toekennen.)	1	I	T1
8	Als de verwonding niet zo erg is. Als iemand niet ernstig gewond is. (Als een leerling een andere uitleg geeft waarmee de uitdrukking goed verklaard wordt, dan ook 1 punt toekennen.)	1	B	T2
9	D Geen van de genoemde manieren.	1	B	T1
10	1 de organisatie (1 p) 2 Maar toevallig ging het eerder deze maand in Gelderland ook al mis. (1 p) Ook goed: In Gelderland ging het eerder mis. In Gelderland ging het eerder deze maand mis. Eerder deze maand ging het in Gelderland mis. Eerder deze maand ging het in Gelderland ook al mis.	2	B	T1

opdracht		punten	OBIT	RTTI
11	Voorbeeldantwoord: Onderzoek	1	I	T1
12	Voorbeeldantwoord: Kermisongelukken zijn zeldzaam, (1 p) maar in een maand (1 p) is het al twee keer misgegaan (1 p).	3	I	T1
13	1 Omdat het behoorlijk druk was op het feestterrein, zagen veel mensen het ongeluk gebeuren. (1 p) 2 toelichting bij de kernzin (1 p) 3 De zinnen lichten toe hoe er op het ongeluk gereageerd werd door getuigen en politie. (1 p)	3	B	T1
14	1 ja (1 p) 2 Het tussenkopje gaat over de belangrijkste informatie in de alinea, namelijk dat bij een eerder kermisongeluk mensen op hun kop hingen in de attractie. (1 p)	2	B	T1
15	Eigen antwoord. De nieuwe inleiding moet volgens een van de volgende manieren zijn geschreven: - Het onderwerp aankondigen. - Een kort, grappig of bijzonder verhaaltje vertellen. - Een of meer vragen stellen. - De aanleiding voor het schrijven van de tekst noemen.	3	I	I
16 +	1 De bladeren worden als mest gebruikt voor de schimmels die ze in grote ondergrondse tuinen kweken en waarvan de kolonie leeft. (1 p) 2 toelichting (1 p) 3 In deze zinnen wordt uitgelegd dat de mieren de bladeren niet eten en wat ze doen om de bladeren als mest te gebruiken. (1 p) Ook goed: In deze zinnen wordt uitgelegd hoe de bladeren gebruikt worden.	3	B	T1
17 +	In deze zin staat de belangrijkste mededeling van de alinea: wat de werksters doen. (1 p) In de andere zinnen staat een toelichting over waar ze het doen, wat ze kunnen dragen en het voordeel van samenwerken. (1 p) (Een andere uitleg waaruit duidelijk blijkt dat de kernzin de belangrijkste mededeling bevat en de andere zin toelichting daarbij is, kan ook goed gerekend worden.)	2	B	T1
Totaal aantal punten: 32				
Cijfer = (aantal behaalde punten / totaal aantal punten) x 9 + 1				

Fouten in spelling en grammatica worden niet meegerekend. Mocht u deze fouten toch mee willen laten tellen, dan tot een maximumaftrek van 2 scorepunten.

Toetsmatrix

Deze toets bevat één of meerdere opdrachten die plusleerdoelen betreffen. Dit is bij de betreffende opdracht in de toetsmatrix vermeld.

opdracht	leerdoel	blok	F-niveau	M-nummer
1	Noem vier manieren waarop de schrijver de lezer nieuwsgierig kan maken naar de tekst.	3	2F	M32 M33
2	Herken in een tekst de drie delen: inleiding, middenstuk en slot.	3	2F	M32 M33
3, 13, 16 +	Bepaal de kernzin van een alinea.	4	2F	M32 M33
	Benoem de functie van de andere zinnen dan de kernzin van een alinea.	4	2F	M32 M33
4, 17 +	Leg uit waarom een zin wel of geen kernzin is.	4	2F	M32 M33
5, 10	Benoem het woord/de woorden waarnaar verwijswaarden verwijzen.	4	2F 1F	M33 M51 M58
6	Benoem de manier waarop de schrijver de tekst inleidt.	3	2F	M32 M33
7, 11	Bedenk een passend tussenkopje boven een alinea.	3	2F	M33
8	Achterhaal de betekenis van onbekende woorden en uitdrukkingen in een tekst.	3, 4	2F	M31
9	Benoem de manier waarop de schrijver de tekst afsluit.	3	2F	M32 M33
12	Formuleer de kernzin van een alinea in je eigen woorden.	4	2F	M33 M34
14	Leg uit of een tussenkopje past bij het deelonderwerp.	3	2F	M33
15	Schrijf een nieuwe inleiding bij de tekst volgens een van de vier geleerde manieren.	3	2F	M47 M48 M49 M52